

Årsrapport 2023: Senter for sjøsikkerhet

Til godkjenning av porteføljestyret 29. november 2023:

Torbjørn Heyerdahl
Dekan FØS

Jens Kristian Fosse
Dekan FIN

Helene Maristuen
Prodekan for regional utvikling FØS

Øyvind Midtbø Berge
Prodekan for innovasjon og regional utvikling FIN

Kristoffer Fagervoll Sortland
Fungerende senterleder Senter for sjøsikkerhet

Innhold

1. Innledning	2
2. Organisering og strategi	2
2.1. Strategiske ambisjoner	2
2.2. Senter for sjøsikkerhet i nytt sammenslått fakultet	3
3. Senter for sjøsikkerhet sitt arbeid	3
3.1. Arbeid med synlighet	3
3.2. Prosjekter og samarbeid	5
3.2.1. Pågående prosjekter	6
3.2.2. Prosjektsøknader	7
3.2.3. Andre pågående initiativer	7
4. Oppsummering og veien videre	8

1. Innledning

Denne årsrapporten dokumenterer i grove trekk Senter for sjøsikkerhet sitt arbeid i perioden oktober 2022 t.om. oktober 2023. Rapporten har som formål å synliggjøre og tallfeste pågående aktiviteter og prosjekter, samt nye initiativer og prosjektsøknader.

Senter for sjøsikkerhet er et forskningssenter ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), men det er også et noe uvanlig forskningssenter, mellom annet ved at senteret ikke har en egen vitenskapelig stab. Aktivitetene til senteret kan kategoriseres som prosjektutvikling, forskningsmobilisering og samfunnskontakt med mål om å utvikle nye, helst tverrfaglige prosjekter som bidrar til kapasitetsløft og kompetanseheving internt, og som støtter opp om grønn og digital omstilling i maritim næring. Senter for sjøsikkerhet har dermed en viktig rolle i å synliggjøre HVL sine ulike fagmiljøer relatert til de maritime og havbaserte næringene, og mobilisere til samarbeid med maritime organisasjoner rundt utvikling av nye forsknings- og utviklingsprosjekter.

2. Organisering og strategi

Senter for sjøsikkerhet tilhører Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap og har i rapporteringsåret vært organisert med en senterleder og en innovasjonsrådgiver. Frem til 31.12.2022 hadde Liv Reidun Grimstvedt rollen som senterleder, med Kristoffer Sortland som innovasjonsrådgiver dedikert til senteret. I 2023 har imidlertid Liv Reidun Grimstvedt permisjon fra senterleder-stillingen, da hun har forskningspermisjon / faglig fornying. Kristoffer Sortland ivaretar derfor rollen som senterleder i denne perioden.

Som støtte til administrasjon har kommunikasjonsrådgiver Elin Bruun Øvrebø vært tilknyttet som ressurs for synlighet og kommunikasjon.

Senter for sjøsikkerhet har sitt porteføljestyre bestående av Dekan FØS (leder), Dekan FIN, Prodekan for Regional utvikling FØS og Prodekan for Innovasjon og regional utvikling FIN, med senterleder som sekretær.

2.1. Strategiske ambisjoner

Senter for sjøsikkerhet sin rolle og strategiske ambisjoner er å være et senter for maritime aktiviteter ved hele HVL. Senteret skal utvikle nye forsknings- og utviklingsprosjekter på tvers av fagfelt og i samarbeid med maritim næring og på denne måten bidra til økt forskningsaktivitet ved HVL sine fagmiljøer relatert til de maritime næringene. Gjennom tverrfaglig samarbeid skal senteret bygge kompetanse og kapasitet, og bidra til regional utvikling.

Senter for sjøsikkerhet skal skape møteplasser og arenaer for samarbeid mellom akademia, maritime myndigheter og maritim næring, og på denne måten mobilisere til økt samarbeid og målrettet formidling. Senteret skal gjennom disse møteplassene og gjennom andre kanaler synliggjøre HVL sine fagmiljøer, forskningsprosjekter og utdanninger relatert til de maritime næringene.

Senter for sjøsikkerhet sine tematiske satsingsområder er:

- Grønn maritim teknologi
- Sikkerhet til havs
- Digitalisering

Dette samsvarer med Maritim21-strategien og forskningsrådets Hav-portefølje (maritim del). På denne måten er Senter for sjøsikkerhet posisjonert til å utvikle relevante prosjekter som møter bransjens behov.

De to første tematiske satsingsområdene over er oppdaterte i 2023 for å være mer inkluderende ovenfor samarbeidende fagmiljøer og for å involvere også nye havnæringer som havvind og havbruk. Tidligere var disse tematiske satsingsområdene definert som Grønn skipsfart og Sikker skipsfart.

2.2. Senter for sjøsikkerhet i nytt sammenslått fakultet

Den pågående prosessen med å slå sammen Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap og Fakultet for økonomi- og samfunnsvitenskap med virkning fra 01.01.2024 har også innvirkning på organisering, funksjon og ambisjon for Senter for sjøsikkerhet.

Senter for sjøsikkerhet har deltatt i prosessen og gitt hørings svar på den foreslåtte, og senere vedtatte instituttstrukturen for det nye fakultetet. Senteret sitt hørings svar var av generell karakter og fokuserte på implikasjonene ved plassering av senteret under et institutt, og på viktigheten av tverrfaglig samarbeid på tvers av fagmiljøer og institutter.

Etter beslutning om sammenslåing og ny instituttstruktur var vedtatt av styret, ble det utover høsten 2023 igangsatt en serie delprosjekter for organisering og struktur i det nye fakultetet. Det ble her igangsatt et delprosjekt rundt plassering og organisering av de to sentrene Mohnsenteret og Senter for sjøsikkerhet, med en egen arbeidsgruppe som ble opprettet for å eksplisitt se på Senter for sjøsikkerhet sin posisjon og funksjon i det nye fakultetet. Etter et innledende digitalt møte og et arbeidsmøte på Stord, ble det utarbeidet en samlet innstilling som har blitt sendt til styringsgruppen for den overordnede prosessen. Innstillingen omhandler hvordan Senter for sjøsikkerhet kan videreutvikles og styrkes som del av ny organisasjon. Vi avventer (pr. 31.10.2023) vedtak fra styringsgruppen og prosjektleder, og går derfor ikke å gå inn på ytterligere detaljer i arbeidsgruppens innstilling i denne årsmeldingen.

3. Senter for sjøsikkerhet sitt arbeid

I dette kapitlet vil senterets arbeid innen synlighet, nettverksbygging, forskning og utvikling bli presentert.

3.1. Arbeid med synlighet

Senter for sjøsikkerhet har som ambisjon å synliggjøre de ulike fagmiljøer ved HVL relatert til de maritime næringene og innen senterets tematiske satsingsområder: Grønn maritim teknologi, sikkerhet til havs og digitalisering. Dette gjøres for å stimulere til mer tverrfaglig samarbeid mellom de ulike fagmiljøene ved HVL, i tillegg til å bidra til synlighet for HVLs fagmiljøer ut mot samfunnet

rundt oss. På denne måten kan vi knytte sammen aktører, inspirere, dele kunnskap og skape synergier i form av nye prosjektinitiativer.

Senterets nettside hvl.no/om/senter-for-sjosikkerhet er vår formelle formidlingskanal som i hovedsak blir brukt til å formidle egne nyhetssaker samt gi informasjon om senterets aktiviteter. Det har i 2023 også blitt opprettet en egen underside med informasjon om pågående prosjekter. Ved formidling av innhold som ikke behøver mye tekst og som passer mindre inn i et nyhetssak-format, brukes vår Facebook-side <https://www.facebook.com/HVL.Sjosikkerhet>. Her deles bilder og kort informasjon om presentasjoner, deltakelse på konferanser, aktuelle stillingsutlysninger ved HVL, etc.

I arbeidet med synlighet er det viktig for Senter for sjøsikkerhet å ha fokus på nettverksbygging. Det er derfor nødvendig å være til stede på aktuelle eksterne møteplasser relatert til våre satsingsområder når vi har mulighet til det. I 2023 har senterleder også oppfordret prosjektdeltakere i senterets prosjekter til å delta på aktuelle konferanser for å bygge faglig nettverk, og deler av senterets driftsbudsjett har blitt satt av til å dekke våre fagfolks deltakelse på aktuelle konferanser. Dette fokuset bør videreføres og kan være et incentiv for å knytte fagmiljøer til senterets aktiviteter.

I rapporteringsåret har Senter for sjøsikkerhet hatt innlegg på ulike konferanser, deltatt i paneldebatter og hatt presentasjoner i møter med næringsliv, kommuner og offentlig sektor.

Under følger en oversikt over våre aktiviteter knyttet til synlighet, nettverksbygging og involvering.

Tabell 1 viser ulike arrangementer, konferanser og seminarer hvor Senter for sjøsikkerhet har deltatt i programmet. Kun arrangementer hvor vi har deltatt med innlegg eller stått på stand i lys av vår rolle i senteret og/eller hvor senteret har vært tema for presentasjoner er inkludert i denne tabellen.

Dette er på samme nivå som i fjor med tanke på antall arrangementer.

Tabell 1: Sentral deltakelse på arrangementer

Hvor/hva	Type	Tematikk
Karmsund Rotary	Presentasjon	Presentasjon av senteret
Maritim21	Presentasjon	Kompetanse for det grønne skiftet i maritim næring.
Instituttssamling IMS	Presentasjon og diskusjon	Bærekraft - utfordringer for maritim næring, utdanning og strategier
Regionrådsmøte Haugalandet og Sunnhordland	Presentasjon	Havvind og kompetansebehov.
Lunsjseminar - By- og regionaløkonomi	Presentasjon og diskusjon	Presentasjon av senteret og tilhørende prosjekter
Maritime Cleantech meetup	Presentasjon	Greener offshore operations
Haugesund kommune	Diskusjon	Forskningsinfrastruktur havvind
Floating Wind Days	Stand	Havvind og samarbeid
Nor-Shipping	Samtale	Are maritime leaders prepared for the future?
Forskningsdagene	Presentasjon	Muligheter og utfordringer innen havvind
Sjøsikkerhetskonferansen	Stand	Samarbeid
Samarbeidsseminar i Nautiske operasjoner	Fasilitering	Forskningssamarbeid
LeaderShip-konferansen	Koordinering	Maritim forskningsformidling

Når det kommer til senterets synlighet i media og involvering i eksterne rapporter, observerer vi en negativ utvikling sammenlignet med i fjor hvor det ved forrige årsrapport var åtte poster. Dette skyldes i hovedsak redusert kapasitet i senterledelse og for kommunikasjonsressurs.

Tabell 2 viser en oversikt over synlighet i eksterne kanaler.

Tabell 2: Synlighet i media og bidrag i eksterne rapporter

Hvor/hva	Type	Tematikk
Skipsrevyen	Oppslag	Ny leder ved Senter for sjøsikkerhet https://www.skipsrevyen.no/hogskulen-pa-vestlandet-maritim-naering-senteret-for-sjosikkerheit/han-har-tatt-over-roret-ved-senter-for-sjosikkerheit/1502974
Haugalandets attraktivitet innen havvind	Bidrag til rapport	Haugaland vekst. Innspill om HVLs relevante utdanninger, samarbeid og forskning
Menon, for rapporten 'Gigawatt krever megaløft'	Bidrag til rapport	Intervju om kompetansebehov for havvind

3.2. Prosjekter og samarbeid

Gjennom året har det vært en god del møteaktivitet knyttet til samarbeid med eksterne aktører. Dette er viktig både for synlighet og for å nå målet om å være en attraktiv og foretrukket samarbeidspartner.

Tabell 3 viser møter hvor Senter for sjøsikkerhet har vært arrangør eller tema for møtet. Deltagelse på konferanser, seminarer og andre møter hvor Senteret har deltatt, men ikke hatt en aktiv rolle er ikke tatt med her.

Tabell 3: Møter med eksterne aktører

Organisasjon	Tematikk
Utsira kommune	Havvind: Muligheter og utfordringer for Utsira og regionen.
	Lunsjmøte 4. nov 2022. Diskusjon om muligheter for HVL og regionen knyttet til havvind og Utsira-Nord. Kurs og forskning.
	Møte på HVL 21. mars 2023. Tema: Regelverk og HMS for havvind.
Breeze Ship Design	14.11.22 Avklaringsmøte for deltakelse i samarbeidsprosjekt. 28.11.22: oppfølgingsmøte på simulatorsenteret i Hgsd
Deep Wind Offshore	18.11.22 overordnet samarbeidsavtale mellom HVL og DWO.
	feb 23: Flere møter under utarbeidelse av søknad til forskningsrådet
	aug 23: Flere møter for søknad til Ulla-Førrefondet
	Ref.gruppe og samarbeidspartner for utvikling av havvind-kurs.
HYDS	Nov 22: Møte om mulig samarbeid. Sikker bunkring av H ₂ og NH ₃ .
Haugaland Vekst	6.12.22: Lunsjmøte med havvindkoordinator Tora Eide om havvind.
	24.03.23: Presentasjon om kursutvikling innen havvind ved HVL.

	30.03.23: Møte om kartlegging av kompetansebehov for havvind
Aker Solutions - Stord	Utvikling ved verftet og tilhørende kompetansebehov
Sjøfartsdirektoratet	jan 23: Maritim fagdag - Grønn skipsfart og batterisikkerhet
Haugesund kommune	Havvind: Forskningscenter og høringssvar aug 23: Diskusjon om Bybåt-prosjektet og HVL sin rolle
Remota	Grønn plattform
Østensjø Rederi	Presentasjon og utvikling av simulatoroppgaver for havvind
Karmsund Havn	Flere møter i refereansegruppe for utvikling av kurs innen havvind.
FLOW	Flere møter i refereansegruppe for utvikling av kurs innen havvind.
Norwegian Offshore Wind	Flere møter i refereansegruppe for utvikling av kurs innen havvind.
DeepOcean	Flere møter i refereansegruppe for utvikling av kurs innen havvind.
Stv.regionens Europakontor	mai 23: Samarbeid om arrangement for EU-mobilisering
Rogaland Fylkeskommune	30.05.23 Møte om forskningsmidler i Rogaland.
Ullandhaug Innovasjonsdistr.	Universitetsfondet.
NORCE	Marino-konsortiet. Infrastruktur for havvind - søknad NFR.
Windspider	aug 23: Lol for Ulla-Førresøknad
Norsk Havvind	aug 23: Presentasjon av HVL, SFS og intro for samarbeid
AS Norske Shell & Eviny	aug 23: Presentasjon av HVL. Samarbeid innen havvind
Venstre	aug 23: Presentasjon av HVL og SFS, samt diskusjon om havvind
Haugesund kommune	aug 23 Diskusjon om Bybåt-prosjektet og HVL sin rolle
Source Galileo	Presentasjon av HVL og diskusjon om samarbeid innen havvind
Norsk Klimastiftelse	okt 23: Diskusjon om samarbeid om arrangement: grønn maritim

Alle møter ender naturligvis ikke opp med videre samarbeid og i konkrete prosjekter, men alle møter bygger nettverk og bidrar til kompetanseheving. Koblingene og samarbeidsmulighetene er også ikke alltid like tydelige umiddelbart, men kan likevel bygges videre på.

En nærmere beskrivelse av de ulike prosjektene og initiativene som er igangsatt av Senter for sjøsikkerhet følger i de neste avsnittene.

3.2.1. Pågående prosjekter

Sikkerhetskultur i grønne maritime næringer

Prosjektet mottok 9 MNOK i støtte fra Ulla-Førrefondet i 2021 og bidro til satsingen rundt Senter for sjøsikkerhet. Ambisjonen er å styrke forskning og utdanning ved HVL gjennom å videreutvikle det maritime senteret, og fokus er på å bygge tverrfaglig kompetanse og kapasitet innen sikkerhetskultur i møte med grønn energi og omstilling i maritimt næringsliv. Det er etablert en forskergruppe med ressurser fra Institutt for økonomi og administrasjon (IØA), det er tilsatt en stipendiat i Institutt for maskin og marin (IMM) og en stipendiat i Institutt for maritime studier (IMS). Utlysning for en tredje og siste stipendiat (gavestipendiat) har vært lyst ut to ganger og søkere blir nå vurdert av kommisjon.

Prosjektet har så langt levert i henhold til milepælplan opp mot Ulla-Førrefondet.

Maritime operasjoner for havvind

Prosjektet mottok 1,4 MNOK i støtte fra Program for maritim kompetanse (MARKOM2) for 2022 og 2023. Prosjektet har mål om å utvikle relevant maritim kompetanse for havvind og setter fokus på simulatoroppgaver for maritim utdanning, utvikling av etter- og videreutdanningskurs, seminarer og forskning.

Prosjektet avsluttes ved nyttår og vil levere i henhold til prosjektplan. Det kan rapporteres om oppgradering av simulatorinfrastruktur, kartlagt kompetansebehov, gjennomført seminar, videreutvikling av relevante kurs og flere publiserte artikler.

Samarbeidsseminar i Nautiske operasjoner

Gjennom Program for maritim kompetanse (MARKOM2). Senter for sjøsikkerhet har bidratt med koordinering og prosjektledelse for gjennomføring av et samarbeidsseminar innenfor den felles ph.d.-graden i Nautiske operasjoner ved HVL, USN, NTNU og UiT. Målet er å legge til rette for mer samarbeid rundt forskning og utvikling på tvers av organisasjoner gjennom ph.d.-programmet. Seminaret for 2023 ble gjennomført i oktober.

3.2.2. Prosjektsøknader

I rapporteringsåret har Senter for sjøsikkerhet koordinert syv nye søknadsprosesser – både med prosjektledelse og hovedtyngde i fagmiljøer i HVL, og i eksterne prosjekter hvor fagmiljøer og senteret er partnere.

Alle prosjektene er utviklet sammen med eksterne partnere. Totalt for de syv søknadene er det fagmiljøer fra fire ulike institutter ved HVL.

Dette kapittelet med informasjon om disse prosjektene er i denne versjonen av årsrapporten unntatt offentlighet, da flere prosjekter per 31.10.2023 er til vurdering for innvilgning.

3.2.3. Andre pågående initiativer

Maritim fagdag

Maritim fagdag er et møtepunkt og en samhandlingsarena mellom HVL og Sjøfartsdirektoratet. Ambisjonen er å treffes to ganger årlig og formålet er å presentere og diskutere utvalgte problemstillinger i en mindre gruppe med deltakere både fra HVL og SDir.

I januar 2023 inviterte senteret til samling på campus Haugesund hvor tema var batterisikkerhet og regelverk ved nye drivstoff. Vi fikk to presentasjoner fra Sdir og gode diskusjoner. I henhold til planen har senterleder også invitert til planleggingsmøte rundt en ny maritim fagdag høsten 2023, men dette ble avlyst.

Havvind-profilering

Senter for sjøsikkerhet har i rapporteringsåret hatt flere formidlingsaktiviteter innen tema havvind. Det er flere aktører i vår region som posisjonerer seg og som ønsker å samarbeide med HVL innen havvind-relaterte tema – både rundt forskning og utdanning. Samtidig registrerer vi et behov for

synlighet av HVL sine relevante prosjekter, utdanninger og satsinger innen havvind, samt et tydelig profil.

Gjennom samarbeidet i våre eksisterende prosjekter har en skisse for et innføringskurs i havvind blitt videreutviklet, og dette EVU-kurset er nå åpent for påmelding med oppstart i januar. Ambisjonen er at dette kurset skal styrke HVLs profil og at det kan videreutvikles til et fast valgemne for eksempel. Det foreligger også en skisse for et EVU-kurs med tittel 'Maritime operasjoner for havvind', som i likhet med nevnte innføringskurs, inngår i tildeling fra HK-dir om maritimt bransjeprogram. Dette kurset skal videreutvikles med mål om oppstart høsten 2024.

Senterleder har etter dialog med porteføljestyret tatt initiativ til opprettelse av en HVL-nettside for samlet synlighet over relevante utdanninger og pågående forskning rettet mot havvind. Dette handler om å synliggjøre at HVL allerede har mange relevante utdanninger som tilbyr kompetanse som er etterspurt av havvindnæringen og av vi er en naturlig samarbeidspartner for nye prosjekter. Denne nettsiden er nå publisert: hvl.no/havvind.

4. Oppsummering og veien videre

Dette er den andre årsrapporten som Senter for sjøsikkerhet publiserer etter omorganiseringen og omprofileringen fra MarCATCH, og etter tildeling fra Ulla-Førrefondet i 2021.

Rapporteringsåret har vært preget av økt grad av ordinær drift og prosjektledelse, samt styrket nettverksbygging og utvikling av nye samarbeidsprosjekter. Senter for sjøsikkerhet har gjennom året jobbet for å tydeliggjøre senterets rolle som prosjektutvikler og koordinator for samarbeid, og det oppleves at senteret har inntatt en tydeligere posisjon i organisasjonen. Samtidig er det krevende å drive et senter som av natur skal være en felles satsing ved alle campus i HVL når ressursene er så begrensende som de er i dag. Senteret kan ha en oversikt over sentrale fagmiljøer ved de ulike campuser, men det er ikke mulig å være til stede i stor nok grad til at disse fagmiljøene kjenner til senteret og verdien av å knytte seg til senterets ressurser. Dette er en utfordring, og vi må fremover utvikle gode strategier for å ivareta vår rolle for HVL også ved andre campuser.

Med en større prosjektportefølje og tilhørende involvering på tvers av fagmiljøer vil denne situasjonen bedres ved at senteret gjennom prosjektene vil bidra til å knytte sammen fagmiljøer og synliggjøre en portefølje, som videre kan føre til nye samarbeid. Likevel krever dette en målrettet satsing for å kunne bygge opp en tilstrekkelig portefølje slik at senteret får en større tyngde i sin profil og rolle.

2023 har medført organisatoriske endringer, både i senterledelsen og som følge av prosess rundt sammenslåing av FIN og FØS. Utvikling og endringer vil også prege senterets virke i 2024 – med ny organisasjon, nye roller og økt satsing på innhenting av eksterne inntekter til HVL. Vi avventer endelig avklaring rundt organisering, men vi ser fram til å kunne knyttes enda tettere med et spennende ingeniør-fagmiljø som har stor relevans for grønn og digital omstilling i maritim næring.

Det vil være en ambisjon for Senter for sjøsikkerhet at flere fagtilsatte ved HVL skal involveres i senterets aktiviteter og prosjekter fremover. På denne måten kan senteret bidra til synliggjøring av våre fagmiljøer internt og eksternt, og videreutvikle en tverrfaglig samarbeidskultur.